

Serverové systémy Microsoft Windows

IW2/XMW2 2010/2011

Jan Fiedor

ifiedor@fit.vutbr.cz

Fakulta Informačních Technologií

Vysoké Učení Technické v Brně

Božetěchova 2, 612 66 Brno

Revize 21.2.2011

Active Directory

Úvod, Služby, Komponenty, Instalace

Active Directory

- Implementace adresářových služeb firmou MS
 - Centralizovaná správa a řízení sítí Microsoft
 - Rozšíření standardu X.500 a protokolu LDAP
- Obsahuje informace o
 - Uživatelích, skupinách, počítačích, ...
 - Službách, topologii sítě, ...
- Zajišťuje
 - Autentizaci identit (uživatelů, počítačů, ...)
 - Vyhledávání a řízení přístupu ke zdrojům

Autentizace identit

- Identita
 - Entita, jenž může provádět akce v podnikové síti
 - Identifikována podle SID (*Security Identifier*)
- Autentizace
 - Ověření identity (řadičem domény)
 - Využívá se protokol Kerberos verze 5
 - Prokázání identity předložením tajemství (hesla, ...)

Řízení přístupu

- Probíhá na základě definovaných oprávnění
- Využití ACL (*Access Control List*) seznamů
 - Obsahují oprávnění pro přístup ke konkrétnímu zdroji pro jednotlivé identity (uživatelé, skupiny, ...)
- Podpora auditování
 - Monitorování přístupu ke zdrojům

Služby Active Directory

- **Doménové služby Active Directory (AD DS)**
 - Active Directory Domain Services
- **Adresářové služby Active Directory (AD LDS)**
 - Active Directory Lightweight Directory Services
- **Certifikační služby Active Directory (AD CS)**
 - Active Directory Certificate Services
- **Služby oprávnění Active Directory (AD RMS)**
 - Active Directory Rights Management Services
- **Federační služby Active Directory (AD FS)**
 - Active Directory Federation Services

Doménové služby Active Directory

- Zajišťují
 - Uložení identit (uživatelských účtů, účtů počítačů, ...)
 - Autentizaci identit (přihlášení do domény)
 - Autorizaci identit (přístup ke zdrojům)
- Umožňují
 - Správu objektů Active Directory (identit, ...)
 - Sdílení zdrojů
 - Vyhledávání zdrojů

Adresářové služby Active Directory

- Odlehčená verze Active Directory pro aplikace
 - Obsahuje (a replikuje) jen data týkající se aplikací
- Využívá protokol LDAP (bez modifikací)
 - Kompatibilní s řadou aplikací nevytvářených pro AD
- Podpora více datových úložišť
 - Každé úložiště vlastní schéma, SSL porty, protokoly, ...
- Autentizace identit
 - Možnost využití doménových služeb Active Directory
 - Nezávisle na AD (často v nechráněných sítích či DMZ)

Certifikační služby Active Directory

- Umožňují
 - Vytváření certifikačních autorit (CA)
 - Vydávání certifikátů (manuálně nebo automaticky)
 - Správu vydaných certifikátů (zneplatňování, ...)
- Použití certifikátů v Active Directory
 - Autentizace identit (uživatelů, počítačů, ...)
 - Ověřování důvěryhodnosti externích identit
 - Prokazování se externím zdrojům
 - ...

Služby oprávnění Active Directory

- Zajišťují ochranu dokumentů i po jejich otevření
 - Možnost znemožnit tištění dokumentů (např. emailů), kopírování nebo úpravu jejich obsahu, přeposílání, ...
- Vyžaduje
 - Windows 2000 Server SP3 nebo novější
 - Službu IIS (Internet Information Services)
 - Databázový server (např. MS SQL Server)
 - Klienta RMS (AD RMS client)
 - RMS aplikaci (Internet Explorer, Microsoft Office, ...)

Federační služby Active Directory

- Zajišťují centrální autentizaci identit (SSO, *Single Sign-On*) napříč federačním prostředím
 - Identity autentizované v jedné síti (prostředí) mohou přistupovat ke zdrojům v jiné síti (prostředí)
- Federační prostředí
 - Skládá se z ověřených partnerů (Active Directory, ...)
 - Každý partner spravuje své vlastní identity
 - Každý partner důvěřuje identitám ostatních partnerů
 - Komunikace pomocí protokolů HTTP a HTTPS

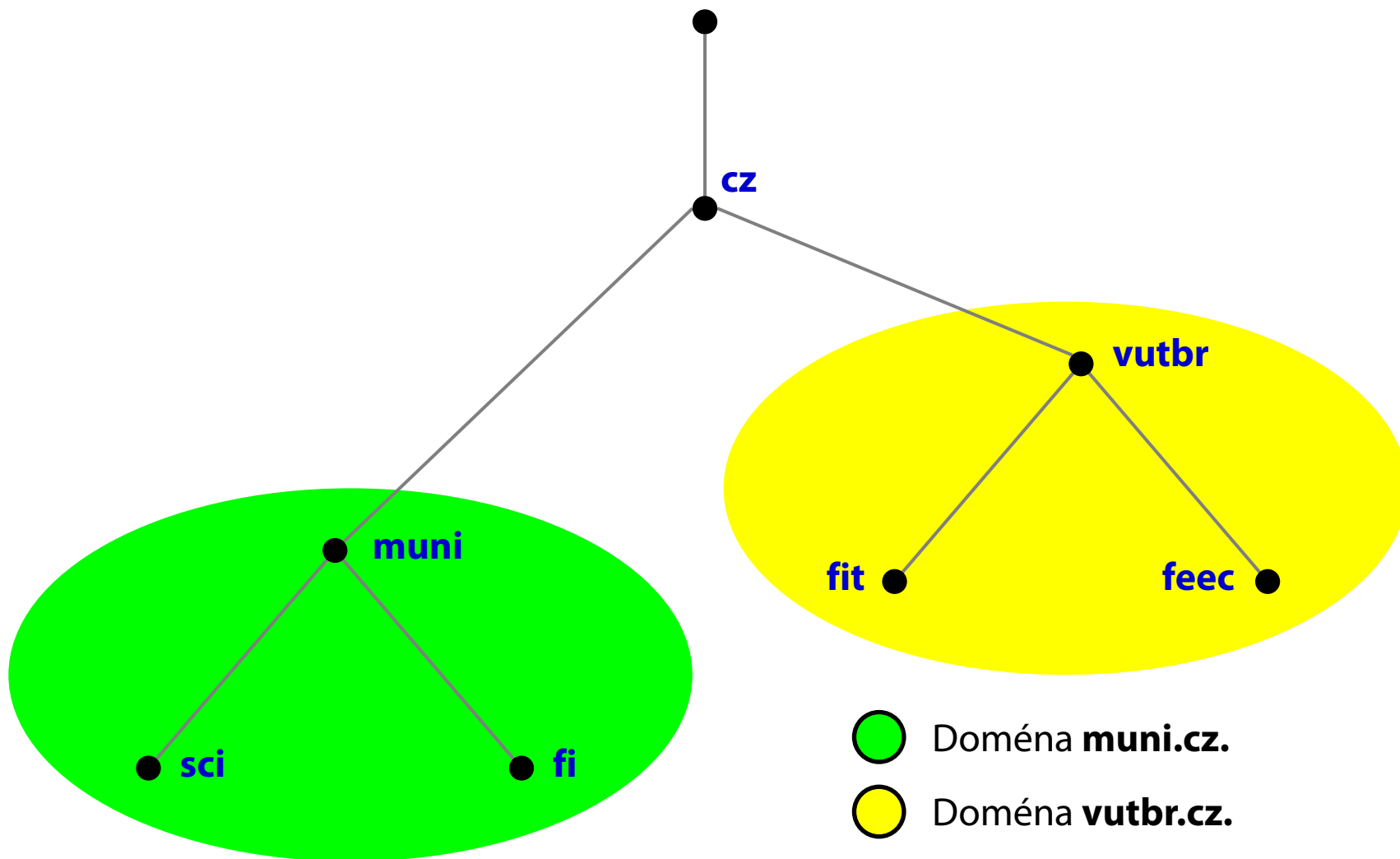
Komponenty Active Directory

- Logické komponenty
 - Určují fyzickou a logickou strukturu sítě a databáze Active Directory
- Programové komponenty
 - Ovlivňují vlastnosti a funkcionalitu Active Directory

Logické komponenty

- Domény (*Domains*)
- Stromy (*Trees*)
- Lesy (*Forests*)
- Organizační jednotky (*Organizational Units*)
- Místa (*Sites*)

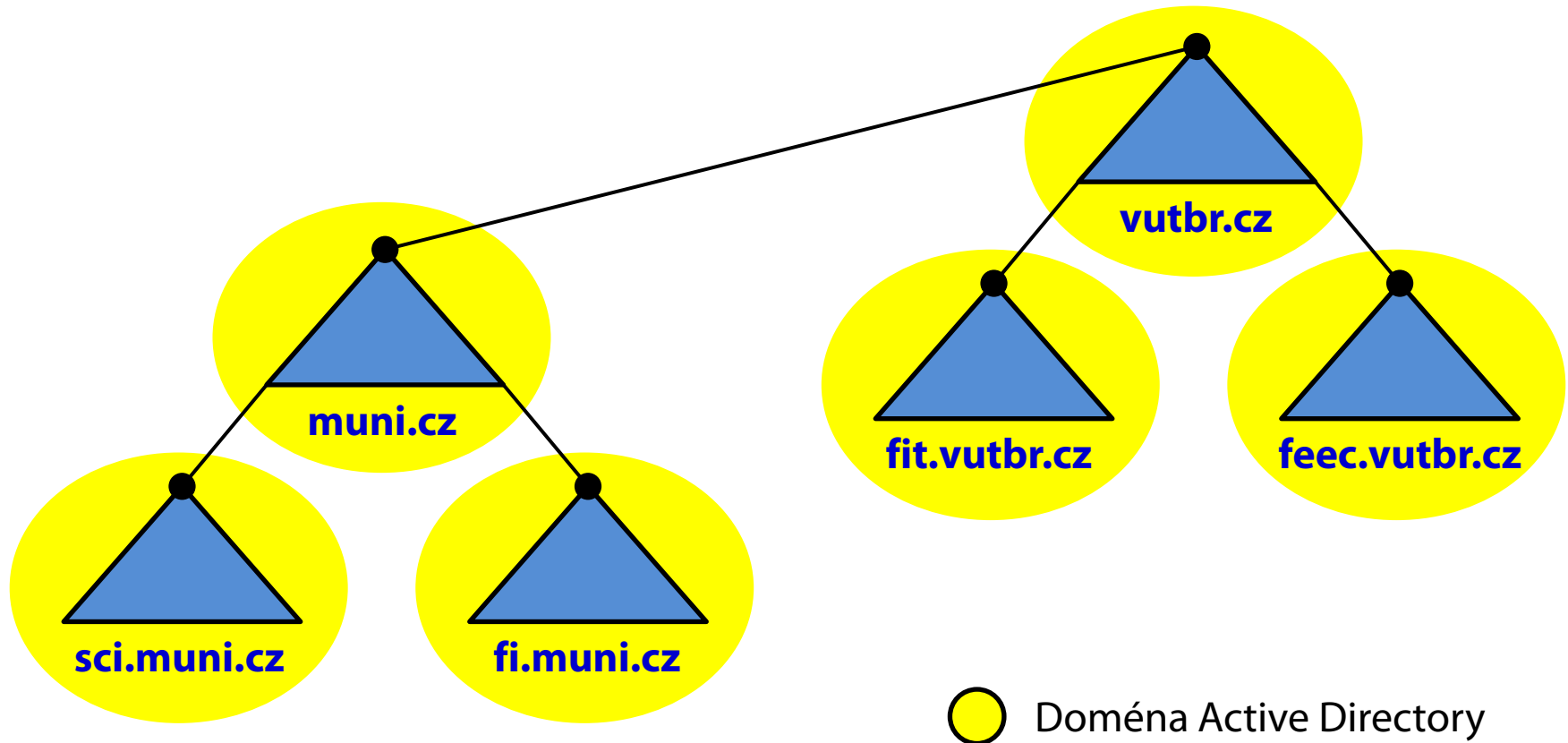
Ilustrace domén systému DNS

Doména (Domain)

- Základní (administrativní) jednotka AD
 - Ohraničuje rozsah platnosti identit a nastavení (zásad skupiny), jenž jsou platná pouze v rámci domény
 - Definuje hranici pro replikaci oddílu domény (*domain partition*), jenž je replikován pouze v rámci domény
- Konkrétní uzel stromu DNS doménových jmen
 - Nezahrnuje synovské domény (na rozdíl od DNS)
 - Jednoznačná identifikace doménovým jménem uzlu
 - Všechny počítače v doméně listové uzly tohoto uzlu
 - Sdílejí stejný DNS suffix (připojován k hostitelskému jménu)

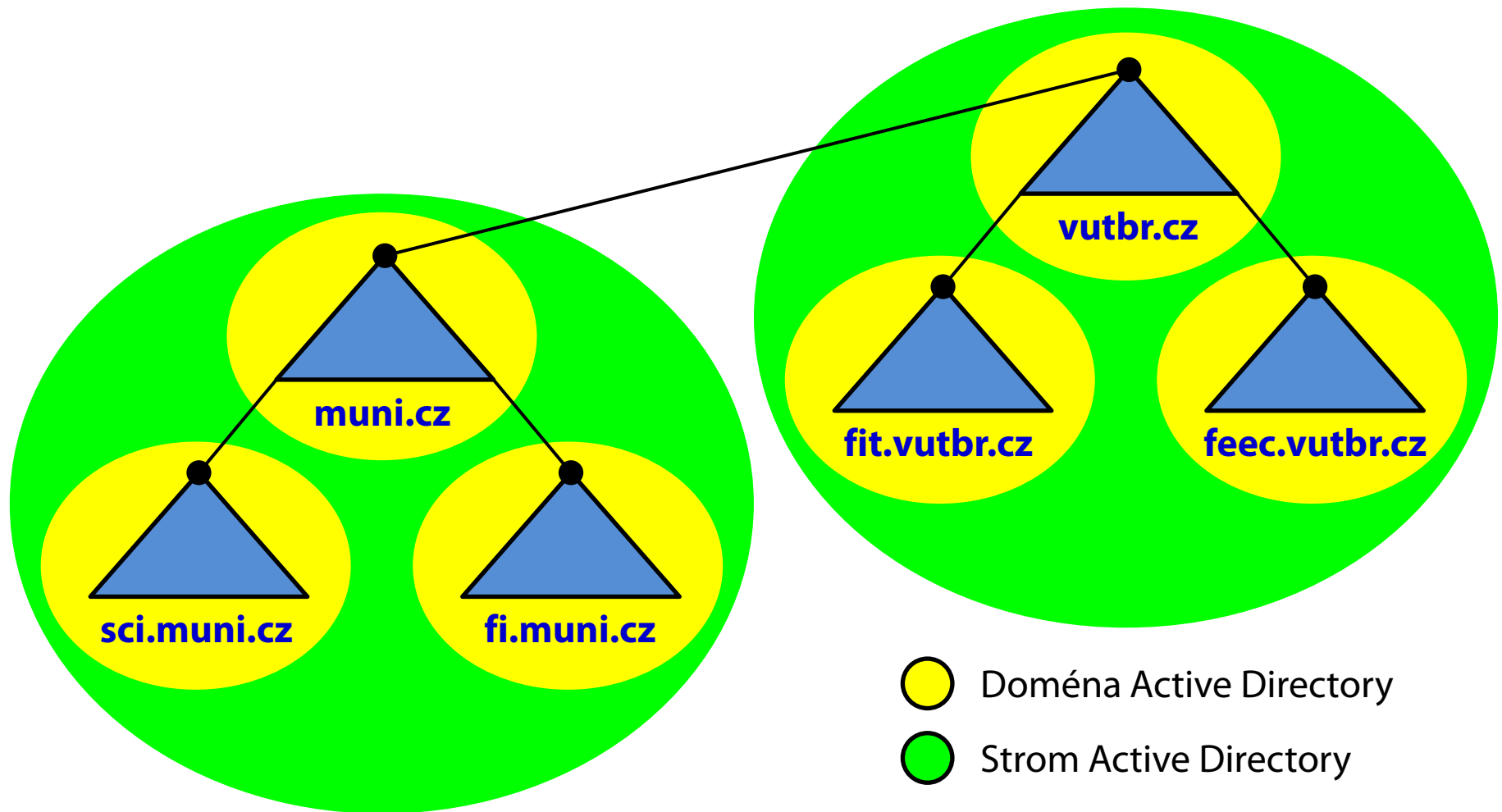
Ilustrace domén Active Directory

Strom (Tree)

- Kolekce domén (i jediné), jenž sdílí souvislou část prostoru DNS doménových jmen
 - Odpovídá doméně v systému DNS (reprezentuje celý strom domén, ne pouze jednu)
 - Domény stromu si navzájem důvěřují

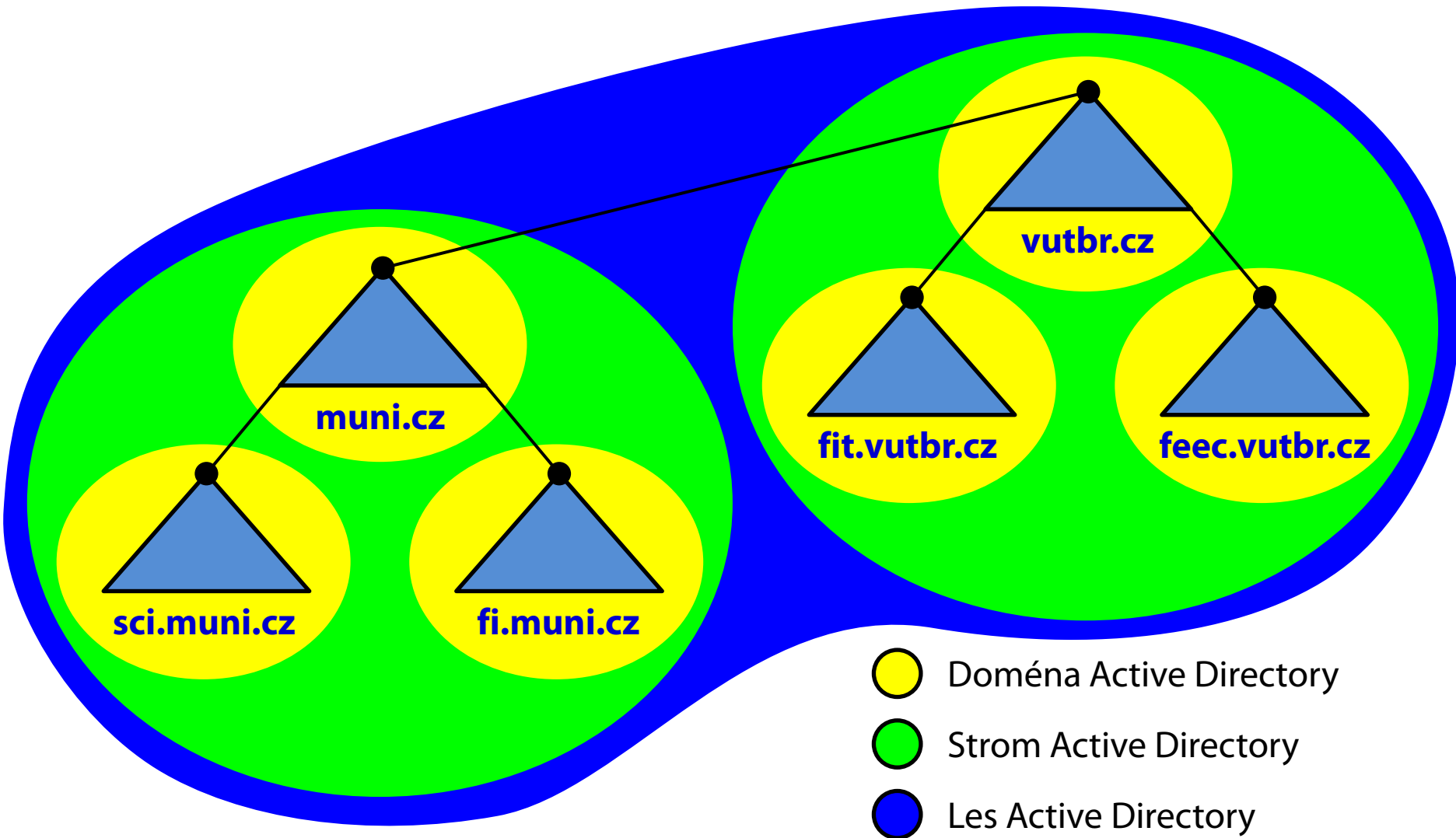
Ilustrace stromů Active Directory

Les (Forest)

- Kolekce jedné nebo více (stromů) domén
 - Domény nemusí pocházet ze souvislého prostoru
 - První (nejvyšší) doména je tzv. kořenová doména lesa (*forest root domain*) v kořenovém stromu (*root tree*)
- Všechny domény v lese
 - Sdílí konfiguraci sítě, schéma a globální katalog
 - Si navzájem důvěřují (jsou spojeny vztahy důvěry)
- Tvoří bezpečnostní hranici replikace
 - Žádná data nejsou nikdy replikována za hranici lesa

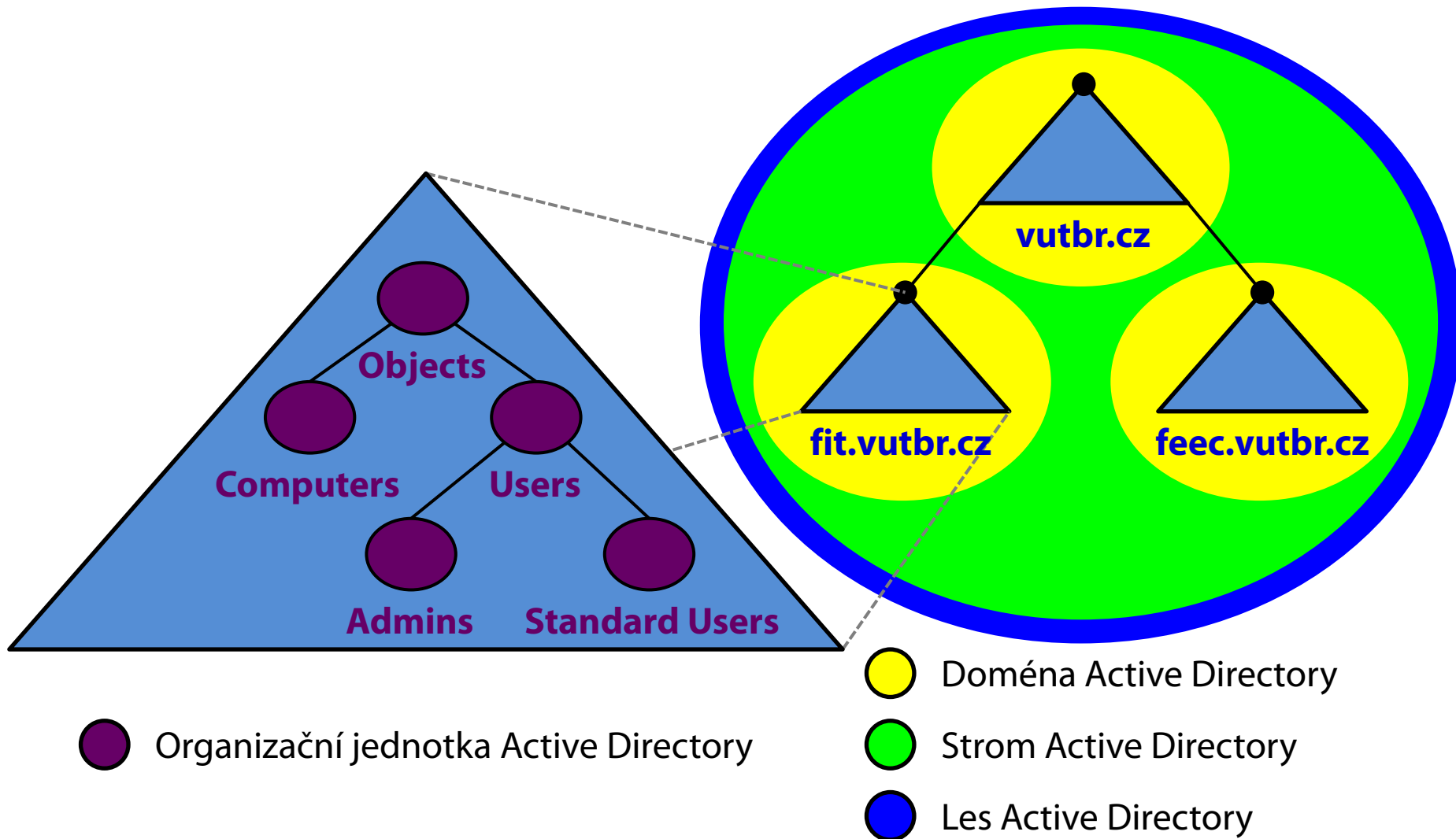
Ilustrace lesů Active Directory

Organizační jednotka (OU)

- Kontejner pro objekty Active Directory
 - Základní struktura pro seskupování objektů
- Tvoří vnitřní strukturu databáze Active Directory
 - Kontejnery mohou obsahovat vnořené kontejnery
 - Stromová hierarchie o maximální hloubce 12 úrovní
- Umožňuje
 - Samostatnou administraci obsažených objektů
 - Aplikaci zásad skupiny na obsažené objekty

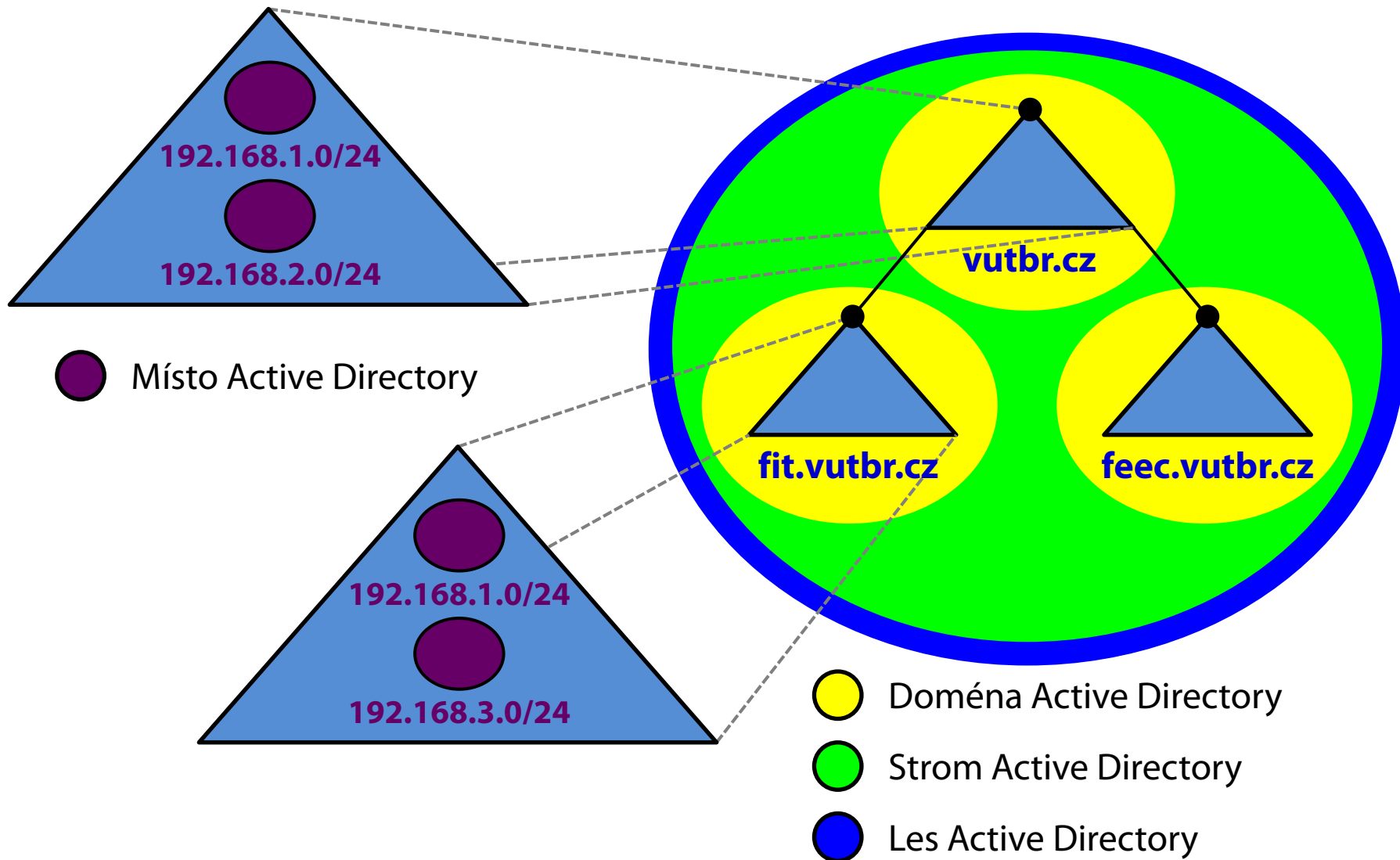
Ilustrace OU Active Directory

Místo (Site)

- Oblast vyznačující se dobrou konektivitou
 - Rozděluje (fyzicky) doménu Active Directory
- Definováno rozsahy jedné nebo více (pod)sítí
 - Většinou odpovídá jedné konkrétní fyzické (pod)síti
- Může obsahovat jednu i více domén
 - Neovlivňuje samostatnost jednotlivých domén
- Tvoří hranice pro
 - Místní replikaci databáze Active Directory
 - Lokalizaci a používání služeb

Ilustrace míst Active Directory

Programové komponenty

- Řadiče domény (DCs, *Domain Controllers*)
- Úložiště dat AD (*Active Directory Data Store*)
- Systémový oddíl (*System Volume*)
- Funkční úrovně (*Functional Levels*)

Řadiče domény (Domain Controllers)

- Servery s doménovými službami Active Directory
 - Spravují jednu konkrétní doménu Active directory
 - Obsahují kopii databáze Active Directory
- Obsahují centrum distribuce klíčů Kerberos (KDC, *Kerberos Key Distribution Center*)
 - Zajišťuje autentizaci identit, přístup ke službám, ...

Úložiště dat Active Directory

- Datové úložiště objektů Active Directory
 - Soubor **Ntds.dit** v adresáři **<system>\Ntds**
- Databáze objektů rozdělená do 4 částí
 - Schéma
 - Konfigurace
 - Globální katalog (*Global Catalog*)
 - Část obsahující všechny objekty domény (tzv. *domain naming context*)

Systemový oddíl (System Volume)

- Datové úložiště dat sdílených mezi řadiči domény
 - Obsahuje zásady skupiny, skripty, ...
- Kolekce adresářů v adresáři **<system>\SYSVOL**
- Synchronizace obsahu pomocí
 - Služby replikace souborů
(FRS, *File Replication Service*)
 - Replikace distribuovaného souborového systému
(DFRS, *Distributed File System Replication*)

Funkční úroveň (Functional Level)

- Ovlivňuje celkovou funkcionalitu (možnosti) lesa resp. domény Active Directory
 - Určuje nejnižší verzi systému Windows, jenž musí být přítomna na všech řadičích domény v lese či doméně
- Rozdělena do dvou kategorií podle rozsahu
 - Funkční úroveň domény (*Domain Functional Level*)
 - Funkční úroveň lesa (*Forest Functional Level*)

Přehled funkčních úrovní domény

Funkční úroveň	Popis
Windows 2000 native	Univerzální distribuční a bezpečnostní skupiny, vnořování skupin, konverze skupin (distribuční na bezpečnostní a naopak), SID historie
Windows Server 2003	Přejmenování domény pomocí nástroje netdom , aktualizace času posledního přihlášení identity (uživatele, počítače, ...), přesměrování kontejnerů Users a Computers, ukládání zásad pro autorizaci v AD, podmíněná delegace, výběrové autentizace
Windows Server 2008	Replikace systémového oddílu pomocí replikace distribuovaného souborového systému (DFSR), podpora šifrování pomocí AES (128-bit a 256-bit) pro protokol Kerberos, podrobné informace o posledních přihlášeních (Last Interactive Logon), fine-grained zásady hesel, osobní virtuální plochy (PVD, <i>Personal Virtual Desktops</i>)
Windows Server 2008 R2	Autorizace založená na metodě autentizace, automatická správa SPN (<i>Security Principal Name</i>) pro spravované účty služeb

Přehled funkčních úrovní lesa

Funkční úroveň	Popis
Windows 2000 native	
Windows Server 2003	Vztahy důvěry mezi lesy (<i>forest trusts</i>), přejmenování domény, linked-value replikace příslušnosti do skupin, read-only řadiče domény (RODC), optimalizovaný generátor replikační topologie AD, deaktivace a redefinice atributů a tříd ve schématu AD
Windows Server 2008	
Windows Server 2008 R2	Active Directory koš (<i>Active Directory Recycle Bin</i>)

Instalace Active Directory

- Proces povýšení serveru do role řadiče domény
 - Provádí se pomocí nástroje **dcpromo**
 - Správce počítače povýšen to role správcem domény (člena skupiny Domain Admins)
- Typy instalace
 - První server v (nové) doméně
 - V novém lese Active Directory
 - V existujícím stromu Active Directory (synovská doména)
 - V existujícím lese Active Directory
 - Další server v (existující) doméně

Potřebné informace

- Pojmenování domény
 - Unikátní DNS doménové jméno a NetBIOS jméno
 - Pokud není NetBIOS jméno specifikováno, použije se prvních 15 znaků nejnižší části doménového jména
- Funkční úroveň domény
 - Nižší funkční úroveň poskytuje zpětnou kompatibilitu
 - Vyšší funkční úroveň přináší vyšší zabezpečení a nové možnosti Active Directory
- Umístění databáze a systémového oddílu
 - Ve výchozím nastavení v adresáři systému

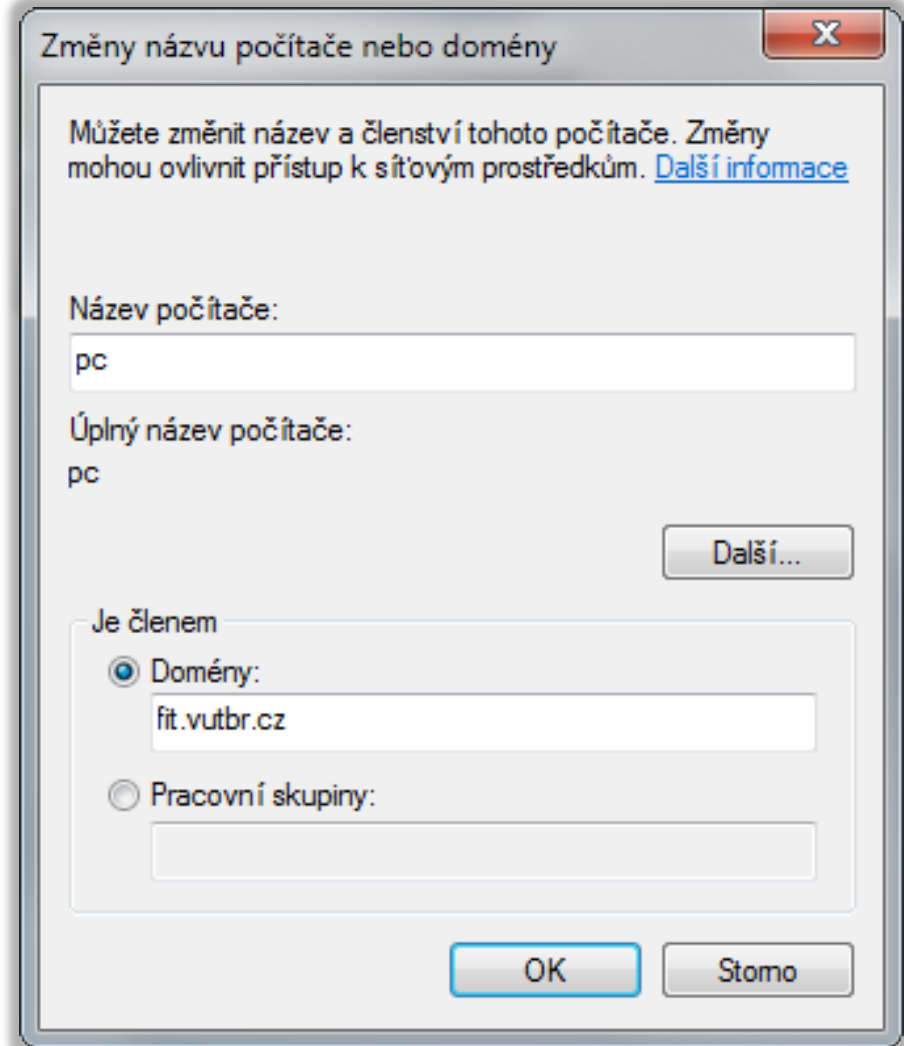
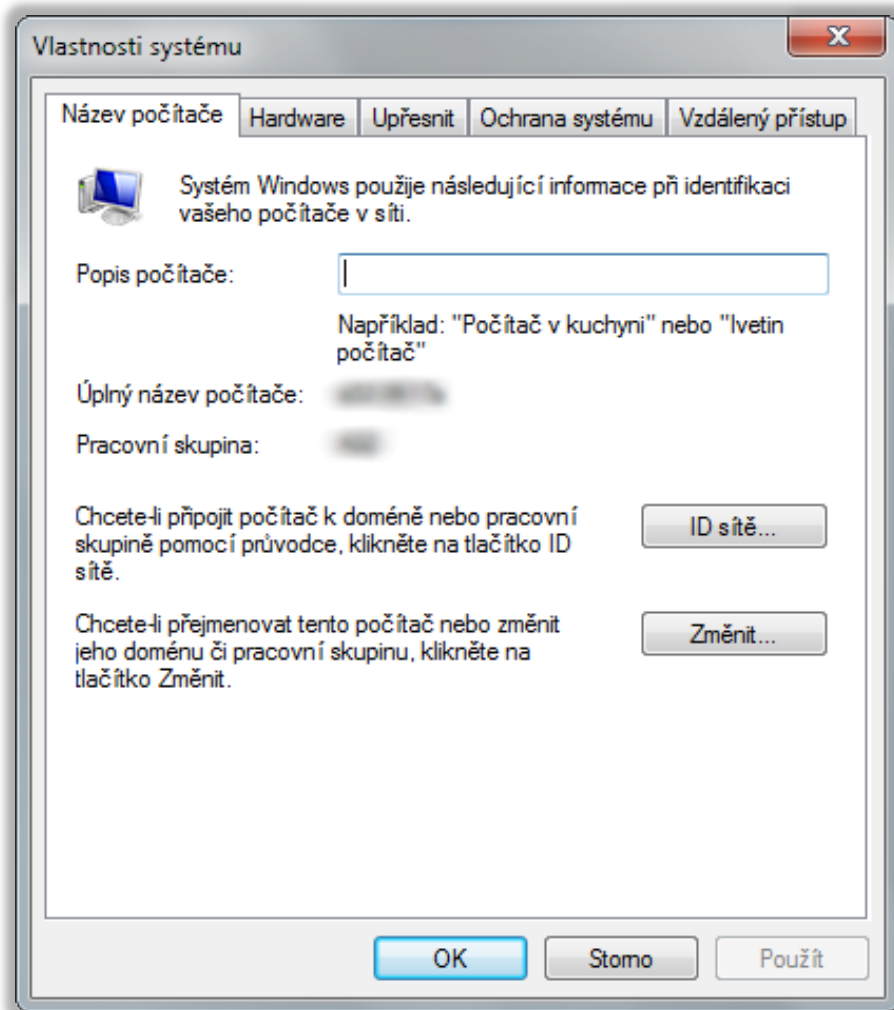
Požadavky pro instalaci

- Přítomnost DNS serveru
 - Lze vytvořit automaticky během instalace
 - Obsahuje informace potřebné pro činnost AD
 - U zón integrovaných v AD jsou do nich potřebné záznamy zapsány automaticky, jinak se musí vložit manuálně
- Povyšovaný server musí mít
 - Statické IP adresy na svých síťových rozhraních
 - Nastavenou IP adresu DNS serveru
- Instalace vyžaduje oprávnění lokálního správce
 - Účet správce musí mít neprázdné heslo

Připojení počítače do domény

- Vyžaduje
 - Dostupnost DNS serveru (počítač musí mít nastavenou IP adresu DNS serveru se záznamy Active Directory)
 - Oprávnění lokálního správce (člen Administrators)
- Postup
 - Specifikace názvu domény (ve vlastnostech systému)
 - Zadání pověření (jména a hesla) uživatele z AD
 - Standardní uživatel může připojit maximálně 10 počítačů
 - Správce domény může připojit neomezeně počítačů
 - Restart počítače

Specifikace názvu domény

Přihlášení do domény

- Stanice nebo členský (*member*) server v doméně
 - Možnost přihlášení lokálně nebo do domény
- Řadič domény
 - Možné pouze přihlášení do domény
 - Standardní uživatel se nemůže přihlásit
- Lokální přihlášení
 - ***<login>@<hostname>*** resp. ***<hostname>\<login>***
- Přihlášení do domény
 - ***<login>@<dns-název>*** resp. ***<netbios-název>\<login>***